

NOSEWORK KOKEEN SÄÄNNÖT JA OHJEET (NW)

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 24.5.2026. Voimassa 1.1.2027 alkaen

Sisällys

A.	NOSEWORK-KOKEEN SÄÄNNÖT	4
A.1.	Kokeen tarkoitus.....	4
A.2.	Koelajit.....	4
A.3.	Osallistumisoikeudet ja rajoitukset	4
A.4.	Jääviys.....	5
A.5.	Kokeen siirto ja peruuttaminen.....	5
A.6.	Kokeen tuomarit.....	5
A.7.	Vastaava koetoimitsija.....	6
A.8.	Koemuodot ja koulutustunnukset	6
A.9.	Koiran tai ohjaajan loukkaantuminen.....	7
A.10.	Vastuukysymykset	7
A.11.	Pistelaskenta.....	7
A.12.	Muutokset sääntöihin.....	7
A.13.	Erimielisyydet ja valitukset	8
A.14.	Pakottavat syyt	8
B.	NOSEWORK-KOKEEN YLEIS- JA ARVOSTELUOHJE.....	9
B.1.	Järjestämisluvan myöntäminen.....	9
B.2.	Kokeen anominen.....	9
B.3.	Kokeeseen ilmoittautuminen ja kokeesta poisjääminen.....	9
B.4.	Voimassa oleva koekirja	9
B.5.	Koe- ja etsintäalueet.....	10
B.6.	Kokeen kulku.....	10
B.7.	Pistelaskenta.....	14
B.8.	Ajanotto	16
B.9.	Kokeen tulokset	16
B.10.	Muutokset ohjeeseen.....	17
C.	NOSEWORK-KOKEEN TUOMARIOHJE.....	18
C.1.	Avustajan käyttäminen.....	18
C.2.	Vastuuhenkilön käyttäminen.....	18
C.3.	Kokeen tuomarit.....	18
C.4.	Koealue	18
C.5.	Etsintäalueet.....	18
C.6.	Hajulähteiden käsittely ja sijoittaminen koetilanteessa.....	19
C.7.	Etsintäalueeseen tutustuminen.....	19
C.8.	Varustus etsintätilanteessa	20

C.9.	Etsintäalueella tapahtuneet merkittävät muutokset	20
C.10.	Koirakon vuorovaikutus koetilanteessa.....	20
C.11.	Löydön ilmoittaminen.....	21
C.12.	Suorituksen keskeyttäminen	21
C.13.	Etsintämuotoihin liittyviä tarkennuksia.....	21
C.14.	Pistelaskenta.....	22
C.14.1.	Virhepisteet	22
C.14.2.	Koiran hallinnan menettäminen.....	23
C.15.	Etsintäajan määrittäminen ja ajan ottaminen.....	23
C.16.	Kokeen tulokset	24
C.16.1.	Tulosten vahvistaminen	24
C.17.	Muutokset	24
D.	NOSEWORK-KOKEEN JÄRJESTÄJÄN TOIMINTAOHJE	25
D.1.	Yleistä nosework-kokeista	25
D.2.	Ennen koetta.....	27
D.2.1.	Kokeen anominen.....	27
D.3.	Ilmoittautuminen.....	28
D.3.1.	Kokeeseen ilmoittautuminen	28
D.4.	Koe- ja etsintäalueet.....	28
D.5.	Kokeen kulku.....	31
D.6.	Kokeen tulokset	33
D.7.	Kokeen jälkeen.....	33
D.8.	Käytännön ohjeita.....	33

NOSEWORK KOKEEN SÄÄNNÖT

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 24.5.2026. Voimassa 1.1.2027 alkaen.

A. NOSEWORK-KOKEEN SÄÄNNÖT

Osallistuessaan kokeeseen koiran omistaja, ohjaaja, haltija tai muu henkilö sitoutuu noudattamaan näitä sääntöjä ja näihin sääntöihin liittyviä ohjeita sekä Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita.

Näiden sääntöjen lisäksi noudatetaan Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita. (Liitevihko).

A.1. Kokeen tarkoitus

Nosework-koulutuksen tavoitteena on iloinen, onnellinen ja hyvinvoiva koira. Kokeen tarkoituksena on tarjota koirille monipuoliset hajuaistin käyttömahdollisuudet, auttaa harrastajia kehittymään lajiin liittyvissä asioissa, tukea harrastajien välistä yhteistoimintaa sekä tarjota mahdollisuus koe- ja kilpailutoimintaan näiden sääntöjen pohjalta. Nosework-kokeessa koira etsii sille merkitykselliseksi koulutettuja hajuja erilaisissa ympäristöissä. Lisäksi tarkoituksena on lisätä tietoa koiran oppimiskyvystä, eläinystävällisen ja terveen kilpailuhengen luominen ja koiraharrastuksen lisääminen.

A.2. Koelajit

Nosework-kokeet voivat olla luonteeltaan yleisiä, yhdistysten jäsenten välisiä tai kokeita, joista määrätään erillisellä Kennelliiton vahvistamalla ohjeella.

A.3. Osallistumisoikeudet ja rajoitukset

A.3.1. Oikeudet

Nosework-kokeeseen osallistuvan koiran tulee olla rekisteröity Kennelliiton rotukoirarekisteriin, tunnistusmerkintärekisteriin (FIX) tai muuhun FCI:n tunnustamaan rotukoira- tai tunnistusmerkintärekisteriin. Osallistuvien koirien on täytettävä Kennelliiton rokotusvaatimukset. Koepäivänä koiran tulee olla vähintään 12 kuukauden ikäinen ja sillä täytyy olla voimassa oleva koekirja.

Ohjaajan osallistumisoikeus:

Ohjaaja vastaa omasta ja koiransa koekelpoisuudesta.

Ohjaaja saa osallistua kuhunkin kokeeseen ainoastaan yhdellä koiralla.

Ohjaajalla on oltava ylituomarin lupa avustajan käyttöön.

Avustajaa tulee käyttää ainoastaan siinä laajuudessa kuin se ohjaajan, koiran sekä kokeen suorittamisen kannalta on välttämätöntä.

12-15 vuotiaalla kokeeseen osallistujalla tulee olla mukana täysi-ikäinen vastuhenkilö. Vastuuhenkilön on oltava koepaikalla saatavilla koko kokeen ajan.

Kokeen järjestäjän on tarkistettava kokeeseen osallistuvien koirakoiden osallistumisoikeus.

A.3.2. Rajoitukset

Kokeen järjestäjällä on oikeus rajoittaa osallistuvien koirien lukumäärää, jos koejärjestelyt niin vaativat. Kokeeseen ei saa osallistua

- Sairas, loukkaantunut tai vammautunut koira, poikkeukset määritelty ohjeessa
- Kantava narttu 30 vuorokautta ennen arvioitua synnyttämistä (arvioitu aika = 63 vuorokautta ensimmäisestä astutuksesta) ja 75 vuorokautta synnyttämisen jälkeen
- Koira, joka ei täytä Kennelliiton antidopingsäännön vaatimuksia
- Koira, joka käyttäytyy aggressiivisesti ihmisiä tai muita koiria kohtaan
- Huomattavan pelokas koira
- Kilpailukiellossa, -tauolla tai osallistumiskiellossa oleva koira

A.4. Jääviys

Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleinen jääviyssääntö. (Liitevihko)

A.5. Kokeen siirto ja peruuttaminen

Kennelliiton kulloinkin voimassa oleva yleinen sääntö. (Liitevihko)

A.6. Kokeen tuomarit

Tuomari arvostelee vain sen mitä itse toteaa koiran suorituksen aikana. Videoiden ja valokuvien perusteella tuomarin arvostelua ei voi muuttaa.

A.6.1. Kokeen ylituomari

Nosework-kokeen ylituomarin on oltava Kennelliiton pätevimä ylituomari, jolla on voimassa oleva nosework-kokeen arvostelu-oikeus.

A.6.2. Muut tuomarit

Ylituomarin lisäksi kokeessa voi olla arvostelevia tuomareita. Kokeen arvostelevan tuomarin tulee olla ylituomari, jolla on voimassa oleva noseworkin arvostelu-oikeus ja joka on Kennelliiton jäsen. Ulkomaalaisen tuomarin tulee olla FCI:n hyväksymän maan kennelkeskusjärjestön noseworkiin pätevimä tuomari.

A.7. Vastaava koetoimitsija

Vastaava koetoimitsija ei voi osallistua koiranohjaajana kokeeseen, jossa hän toimii vastaavana koetoimitsijana.

A.8. Koemuodot ja koulutustunnukset

Koemuotoja on yhteensä viisi: kaikkien etsintämuotojen koe (NW-KEK) sekä yhden etsintämuodon laatikko-, sisä-, ulko- ja ajoneuvoetsintäkokeet.

Kaikkien etsintämuotojen kokeessa koirakko suorittaa samassa kokeessa etsinnän neljässä eri etsintämuodossa. Yhden etsintämuodon kokeessa suoritetaan neljä erillistä etsintää yhdestä etsintämuodosta.

A.8.1. Etsintämuodot

Laatikkoetsintä NW-L

Sisäetsintä NW-S

Ulkoetsintä NW-U

Ajoneuvoetsintä NW-A

Etsintämuotojen arvostelu määritellään tarkemmin näihin sääntöihin liittyvissä ohjeissa.

A.8.2. Tasoluokat

Tasoluokkia on kaikissa koemuodoissa kolme. (1, 2, 3) Eri koemuodoissa luokkanousut tapahtuvat toisistaan riippumatta. Luokkanousut määritellään tarkemmin näihin sääntöihin liittyvissä ohjeissa.

A.8.3. Ulkomaisen koiran tasoluokka

Ulkomainen koira voi osallistua vastaavaan tasoluokkaan kuin mihin sillä on koeoikeus omassa kotimaassaan.

Ulkomainen koirakko osoittaa osallistumisluokkansa kotimaassaan FCI:n hyväksymän järjestön vahvistamalla koekirjallaan. Mikäli koiralla ei ole edellä mainittua koekirjaa, se aloittaa kaikissa koemuodoissa alimmasta luokasta.

A.8.4 Suorituksen liittyviä käsitteitä

Koiran ohjaaja luopuu kesken kokeen, arvostellaan, kirjataan ja pisteytetään, lopputulos ja loppupisteet 0	Luopui
Tuomari keskeyttää koiran kokeen, arvostellaan normaalisti, kirjataan, koira saa pisteet ja lopputuloksen	Keskeytettiin
Koira suljetaan kokeesta, arvostellaan, kirjataan ja pisteytetään: lopputulos ja loppupisteet 0	Suljettu

A.8.4. Koulutustunnukset

Koulutustunnus myönnetään koiralle, joka on tasoluokassaan saavuttanut kriteerien mukaiset tulokset. Jokaisesta koemuodosta myönnetään erikseen koulutustunnukset.

Koulutustunnusten kriteerit:

Tasoluokka	Kriteeri
1	Saman koemuodon kolmesta eri kokeesta 100 pistettä ja enintään 3 virhepistettä kustakin. Nämä tulokset täytyy saavuttaa vähintään kahden eri ylituomarin vahvistamista kokeista.
2	Saman koemuodon kolmesta eri kokeesta 100 pistettä ja enintään 3 virhepistettä kustakin. Nämä tulokset täytyy saavuttaa vähintään kahden eri ylituomarin vahvistamista kokeista.
3	Saman koemuodon kolmesta eri kokeesta 85 pistettä ja enintään 3 virhepistettä kustakin. Nämä tulokset täytyy saavuttaa vähintään kahden eri ylituomarin vahvistamista kokeista.

A.9. Koiran tai ohjaajan loukkaantuminen

Koiran tai ohjaajan loukkaantuessa on koesuoritus keskeytettävä. Päätöksen koirakon kokeen keskeyttämisestä tekee kokeen ylituomari. Ennen kokeen keskeyttämistä suoritettu arvostelu jää voimaan.

A.10. Vastuukysymykset

Koiran ohjaaja vastaa koiralle aiheutuneista sekä koiran aiheuttamista vahingoista.

A.11. Pistelaskenta

Kunkin kokeen yksittäinen etsintä on 25 pisteen arvoinen ja koko kokeen maksimipistemäärä 100 pistettä.

Virhepisteet ovat 1, 2 tai 3 pisteen arvoisia. Niiden antaminen määritellään näihin sääntöihin liittyvissä ohjeissa.

A.12. Muutokset sääntöihin

Muutokset näihin sääntöihin vahvistaa Kennelliiton valtuusto koemuodon haltijan esityksestä. Näihin sääntöihin liittyvät ohjeet vahvistaa Kennelliitto.

A.13. Erimielisyydet ja valitukset

Kennelliiton kulloinkin voimassa oleva yleinen sääntö. (Liitevihko)

A.14. Pakottavat syyt

Kennelliiton hallitus voi erittäin painavista syistä määrääjäksi rajoittaa kokeisiin, kilpailuihin ja testeihin osallistumista ja antaa näitä koskevia erikoismääräyksiä sekä hyväksyä muita poikkeustoimia tämän säännön osalta.

B. NOSEWORK-KOKEEN YLEIS- JA ARVOSTELUOHJE

Hyväksytty Kennelliitossa 4.3.2026. Voimassa 1.1.2027 alkaen.

B.1. Järjestämisluvan myöntäminen

Näitä sääntöjä ja ohjeita noudatetaan Kennelliiton nosework-kokeissa. FCI myöntää kansainväliset kokeet. Kennelliitto myöntää kansalliset kokeet.

B.2. Kokeen anominen

Kokeen anoo järjestävä yhdistys (yhdistykset), jonka tulee olla Kennelliiton jäsen. Kokeen järjestelyistä huolehtii järjestävä yhdistys (yhdistykset). Anomus on tehtävä viimeistään kuusi viikkoa ennen koetta Kennelliiton OmaKoira-palvelun kautta. Anomuksen tulee sisältää kuvaus koealueesta ja etsintäalueista sekä niiden soveltuvuudesta kokeen järjestämiseen.

B.3. Kokeeseen ilmoittautuminen ja kokeesta poisjääminen

B.3.1. Ilmoittautuminen

Kokeeseen on ilmoittauduttava järjestäjän määräämällä tavalla. Osallistumismaksu on maksettava ennen koetta.

B.3.2. Poisjääminen kokeesta

Osallistumismaksua ei palauteta ilman pätevää syytä.

Päteväksi syyksi katsotaan koiran sairaus, juoksujen alkaminen, jos järjestäjä ei ole sallinut juoksunarttujen osallistumista, koiralta puuttuva osallistumisoikeus, ylituomarin vaihtuminen tai Kennelliiton lämpötilasuosituksista poikkeaminen. Poisjäämisestä on ilmoitettava kokeen järjestäjälle heti esteen ilmetyä kuitenkin viimeistään ennen kokeen alkua.

Maksujen palauttamista varten tarvittavat dokumentit ja tiedot on toimitettava kokeen järjestäjälle viimeistään seitsemän vuorokauden kuluessa kokeen päättymisestä.

B.3.3. Vammaisen koiran osallistuminen

Kuulovammaiset koirat, jotka ovat kokonaan tai toispuoleisesti kuuroja voivat osallistua nosework kokeisiin. Toispuoleisesti sokeat koirat voivat osallistua nosework kokeisiin, mikäli ne selviytyvät koevaatimuksista ja koiran turvallisuus ei vaarannu rajoittuneen havainnointikyvyn johdosta.

B.4. Voimassa oleva koekirja

Jokaisella kokeeseen osallistuvalla koiralla on oltava koirakohtainen nosework koekirja, johon kirjataan kaikki koiran saavuttamat tulokset. Kokeen ylituomari vahvistaa koiran koekirjan nosework-kokeen yhteydessä. Ennen koekirjan vahvistamista koiralta luetaan siru, ja tunnistenumeroa verrataan rekisteritodistukseen ja koekirjaan.

B.4.1. Ulkomaisen koiran koekirja

Ulkomaisella koiralla on oltava koirakohtainen Kennelliiton nosework koekirja, johon kirjataan kaikki koiran Suomessa saavuttamat tulokset. Kokeen ylituomari vahvistaa osallistumisoikeuden omaavalle ulkomaiselle koiralle suomalaisen koekirjan koiran osallistuessa ensimmäistä kertaa kokeeseen Suomessa.

B.5. Koe- ja etsintäalueet

B.5.1. Koealue

Koealue on alue, jolla koe järjestetään. Koealueen tulee olla koirakoille turvallinen. Koealue sisältää etsintäalueet, pysäköinti-, ulkoilutus, lämmittely- ja siirtymäalueet sekä yleisölle tarkoitetut katsomoalueet. Ainoastaan kokeen ylituomari tai hänen valtuuttamansa henkilöt saavat tuoda ja käsitellä koealueella nosework-kokeissa käytettäviä hajuja.

B.5.2. Etsintäalue

Etsintäalue on alue, jolla yksittäinen etsintämuoto suoritetaan. Etsintäalue on merkittävä tai osoitettava selvästi. Kokeen ylituomari voi päättää etsintäalueen siirtämisestä kesken kokeen, jos hän katsoo sen tarpeelliseksi. Etsintäalueilla ei saa käsitellä nosework-etsinnöissä käytettäviä hajuja 30 vuorokauteen ennen koetta.

B.5.3. Lämmittelyalue

Kokeen järjestäjä rakentaa koealueelle lämmittelyalueen, jossa on kätkettynä jokaista kyseisessä kokeessa käytettävää hajua. Lämmittelyalueella käytettävän hajun tulee olla otettu samasta käyttöpakkauksesta kuin etsintäalueella käytettävä haju on. Lämmittelyalue on pyrittävä järjestämään vastaaviin olosuhteisiin, joissa etsintä suoritetaan. Lämmittelyalueella tulee olla kaikkia kyseisen koeluokan kohdehajuja.

B.6. Kokeen kulku

Koe alkaa puoli tuntia ennen ilmoittautumisen alkamisaikaa ja päättyy tunti tulosten julkistamisen jälkeen.

B.6.1. Koirakoiden suoritusjärjestys

Kokeen järjestäjä vastaa koirakoiden suoritusjärjestyksen arvonnasta. Perustelluista syistä järjestystä

voidaan muuttaa, esimerkiksi koiran kiima tai ohjaajan terveydelliset syyt.

B.6.2. Etsinnät

Kokeen ylituomari vastaa kunkin etsinnän enimmäisajasta, kätköjen määristä ja niistä saatavista löytöpisteistä.

Yksittäisen etsinnän enimmäisaika on vähintään 2 minuuttia. 1-luokassa enimmäisaika enintään 5 minuuttia.

2-luokassa kokeen vähimmäiskätkömäärä on 6.

Koiran löytäessä kätkön ohjaaja nostaa kätensä ylös ja ilmoittaa kuuluvalla äänellä "löytö". Tuomari vahvistaa löytöilmoituksen oikeaksi tai vääräksi sanomalla "oikein" tai "väärin". 3-luokassa ohjaaja ilmoittaa etsinnän päättyneeksi sanomalla kuuluvalla äänellä "valmis" ennen palkkausaluetta. Palkkausalueella annettua valmis -ilmoitusta ei hyväksytä.

B.6.3. Etsintämuodot

B.6.3.1. Laatikkoetsintä

Koira etsii kätkö(j)ä kiinteälle alustalle (lattialle tai maahan) asetetuista erilaisista laatikoista tai säilytysesineistä, jotka ovat kiinteäpohjaisia, suljettavia (mutta hajua ulos päästäviä) ja joihin saa piilotettua hajulähteen. Hajulähde asetetaan laatikon/säilytysesineen sisälle.

Laatikkoetsintä tapahtuu sisällä tai ulkona, erilaisten sääolosuhteiden ja lämpötilojen vallitessa.

Laatikoiden ja kätköjen määrä tasoluokittain laatikkoetsinnässä:

	1-luokka	2-luokka	3-luokka
Kätköjen määrä	1	1-2	1-5
Kätköjen määrä kerrotaan	Kyllä	Kyllä	Ei
Laatikoiden määrä kpl	12-25	20-50	25-60
Etsintäalueeseen sisältyvien tilojen määrä	1	1-2	1-3
Kätköjen määrä per tila	1	0-2	0-3
Tyhjien tilojen määrä	0	0-1	0-2

B.6.3.2. Sisäetsintä

Koira etsii kätkö(j)ä erilaisissa sisätiloissa. Sisätiloja ovat erilaisten rakennusten, rakennelmien, kulkuneuvojen tai vastaavien sisätilat, esimerkiksi huone, varasto, hytti, kontti, linja-auto tai junavaunu.

Sisätilojen ja kätköjen määrä tasoluokittain sisäetsinnässä:

	1-luokka	2-luokka	3-luokka
Kätköjen määrä	1	1-2	1-5
Kätköjen määrä kerrotaan	Kyllä	Kyllä	Ei
Kätköjen määrä kerrotaan	Kyllä	Kyllä	Ei
Etsintäalueeseen sisältyvien etsittäväksi määriteltyjen tilojen määrä	1	1-3	1-5
Kätköjen määrä per tila	1	0-2	0-3
Tyhjien tilojen määrä	0	0-1	0-2
Kätkön maksimikorkeus cm	120	140	160

B.6.3.3. Ulkoetsintä

Koira etsii kätkö(j)ä ulkona erilaisissa ympäristöissä. Ulkoetsintä voidaan suorittaa erilaisten sääolosuhteiden ja lämpötilojen vallitessa.

Ulkotilojen ja kätköjen määrä tasoluokittain ulkoetsinnässä:

	1-luokka	2-luokka	3-luokka
Kätköjen määrä	1	1-2	1-5
Kätköjen määrä kerrotaan	Kyllä	Kyllä	Ei
Etsintäalueeseen sisältyvien etsittäväksi määriteltyjen tilojen määrä	1	1-2	1-3
Kätköjen määrä per tila	1	0-2	0-3
Tyhjien tilojen määrä	0	0-1	0-1
Kätkön maksimikorkeus cm	120	140	160

B.6.3.4. Ajoneuvoetsintä

Koira etsii kätkö(j)ä, jo(t)ka on sijoitettu moottoroituihin kulkuneuvoihin tai sellaisilla tieliikenteessä perässä vedettäviksi tarkoitettuihin välineisiin, jotka ovat tukevia ja turvallisia. Kuten esim. autot, junat, raitiovaunut, peräkärret, trailerit, trukit, traktorit, lentokoneet, helikopterit, moottorikelkat ja mönkijät. Kätkö(t) sijoitetaan ajoneuvojen ulkopuolelle. Ajoneuvoetsintä voidaan suorittaa joko sisällä tai ulkona, erilaisten sääolosuhteiden ja lämpötilojen vallitessa.

Ajoneuvojen ja kätköjen määrä tasoluokittain ajoneuvoetsinnässä:

	1-luokka	2-luokka	3-luokka
Kätköjen määrä	1	1-2	1-5
Kätköjen määrä kerrotaan	Kyllä	Kyllä	Ei
Ajoneuvojen määrä kpl	1-3	2-4	3-5
Kätköjen määrä per ajoneuvo	1	1	1
Tyhjien ajoneuvojen määrä	0-2	0-3	0-4
Kätkön maksimikorkeus	Pienimmän kokeeseen osallistuvan koiran noin kuonon korkeudella.		

B.6.4. Kohde- ja häiriöhajut

Etsittävinä hajuina käytetään hydrolaatteja.

2- ja 3-luokissa on mahdollista käyttää jokaista sallittua hydrolaattia sekä kyseisten luokkien hydrolaattien yhdistelmiä.

2- ja 3-luokissa etsintäalueella voidaan käyttää myös häiriöhajuja.

Alla olevassa taulukossa kuvataan eri luokkien hydrolaattit, niiden mahdolliset yhdistelmät sekä häiriöhajujen käyttö:

Haju	1-luokka	2-luokka	3-luokka
Eukalyptus	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Laakerinlehti	Ei	Kyllä	Kyllä
Laventeli	Ei	Ei	Kyllä
Yhdistelmähajut	Ei	Kyllä	Kyllä
Häiriöhajut	Ei	Kyllä	Kyllä

Häiriöhajuina ei saa käyttää kongeja, tennispalloja tai sieniä. Häiriöhajuina ei myöskään saa käyttää eukalyptusta, laventelia tai laakerinlehteä sisältäviä tuotteita eikä voimakkaita kemikaaleja.

B.6.5. Luopuminen kokeesta

Koiranohjaaja voi luopua kokeesta missä vaiheessa tahansa ennen koesuorituksen päättymistä. Luopumisilmoitukseen mennessä saavutetut pisteet eivät jää voimaan.

B.6.6. Sulkeminen kokeesta

Tuomari sulkee koiran kokeesta, jos

- ohjaaja, avustaja tai vastuuhenkilö
 - käyttäytyy sääntöjen tai ohjeiden vastaisesti
 - käyttäytyy epäasiallisesti tuomaria, järjestäjää, kanssakilpailijoita tai koiraa kohtaan
 - ohjaaja ei noudata kokeen tuomarin antamia ohjeita
- koira käyttäytyy vihalisesti

Koiran käyttäytyessä vihalisesti ylituomari täyttää Kennelliitolle ilmoituksen koiran vihalisesta käyttäytymisestä koe- tai kilpailutilanteessa kulloinkin voimassa olevan yleisohjeen mukaan.

B.6.7. Kokeen keskeyttäminen

Päätöksen kokeen keskeyttämisestä tekee kokeen ylituomari. Koe keskeytetään seuraavissa tapauksissa

- olosuhteet muuttuvat sellaisiksi, ettei koiran työskentelyä voida arvioida (esim. myrsky)
- pimeän tulo estää kokeen jatkamisen
- koe voidaan keskeyttää myös lämpötilasuositusten rikkoutuessa

Keskeyttämiseen mennessä saavutetut pisteet jäävät voimaan.

B.7. Pistelaskenta

B.7.1. Etsinnän pisteytys

Mikäli etsintäalueella on useampia kätköjä, tulee ne pisteyttää siten, että niiden yhteispistemäärä on 25. 3-luokassa yhteispistemäärään tulee sisällyttää myös se, että ohjaaja ilmoittaa etsinnän valmiiksi. Kokeen ylituomari vastaa jokaisen alueen kätkö(je)n ja valmisilmoituksen pistemääristä.

B.7.2. Virhepisteet

Etsinnässä tapahtuneista virheistä annetaan virhepisteitä.

- Yhden pisteen virheitä voi antaa korkeintaan kolme (3) samasta asiasta
- Kun 2 virhepisteen virhe tapahtuu, etsintä keskeytyy. Etsinnän suoritusajaksi merkitään enimmäisaika. Koirakko saa pitää keskeytetyssä etsinnässä saavuttamansa löytöpisteet.
- Kun 3 virhepisteen virhe tapahtuu, etsintä keskeytyy. Etsinnän suoritusajaksi merkitään enimmäisaika. Koirakko menettää etsinnässä saavuttamansa löytöpisteet.

1 virhepiste annetaan, jos:

- Ohjaaja tai koira vaikuttaa etsintäalueeseen
- Ajoneuvoetsinnässä
 - Koira nousee ajoneuvoa vasten
 - Koira menee ajoneuvon alle
- Ohjaaja käyttää pakotteita koiransa hallitsemiseen
- Ohjaaja ilmoittaa 3. luokassa etsinnän valmiiksi, vaikka osa kätköistä on löytymättä

2 virhepistettä annetaan, jos:

- Ohjaaja tai koira vahingoittaa etsintäaluetta
- Ohjaaja ilmoittaa virheellisesti kätkön löytymisen
- Ohjaaja irrottaa otteensa koiran taluttimesta tai vapauttaa koiran ilman perusteltua syytä

3 virhepistettä annetaan, jos:

- Ohjaaja
 - saattaa koiransa vaaraan
 - ei hallitse koiraa
 - palkitsee koiran etsintäalueella sääntöjen vastaisesti tai ottaa välinepalkan esille etsintäalueella (välinepalkkaus)
- Koira
 - tekee tarpeensa etsinnän aikana tai etsintäalueella, jollei tuomari erikseen määrittele lievennystä etsintäalueisiin tutustuessa
 - jättää etsintäalueen
 - Koira saa kuitenkin käydä koesuorituksen aikana etsintäalueen ulkopuolella, esimerkiksi hyödyntääkseen etsinnässään vallitsevan tuulen tai sisäilman virtauksen suuntaa.

B.8. Ajanotto

Ajanotto käynnistyy koiran kuonon ylittäessä etsintäalueelle määritellyn lähtölinjan tuomarin annettua suoritusluvan.

Ajanotto pysähtyy tasoluokittain seuraavasti:

- Kaikissa tasoluokissa: Kun tuomari vahvistaa ohjaajan ilmoittaman löydön vääräksi
- 1-luokka: Kun tuomari vahvistaa ohjaajan ilmoittaman löydön oikeaksi
- 2-luokka: Kun tuomari vahvistaa ohjaajan ilmoittaman viimeisen löydön oikeaksi
- 3-luokka: Kun tuomari vahvistaa ohjaajan valmis -ilmoituksen

Mikäli etsintäalueella on siirtymiä etsittävästä tilasta toiselle, ajanotto voidaan keskeyttää siirtymisen ajaksi. Suoritus aika kirjataan sekunnin kymmenesosan (0,1) tarkkuudella.

Enimmäisaika kirjataan, jos:

- Koira ei löydä kaikkia kätköjä määrätystä enimmäisajassa 1- ja 2-luokassa
- Tuomari vahvistaa ohjaajan ilmoittaman löydön vääräksi. Tällöin merkitään kuitenkin huomautuksia-kohtaan väärän löydön aika.
- Koirakolle annetaan 2 tai 3 pisteen arvoinen virhe

B.9. Kokeen tulokset

B.9.1. Tulosten laskeminen

Loppuun viedyssä ja keskeytetyssä kokeessa tulos lasketaan. Jos koirakko suljetaan kokeesta tai koiranohjaaja luopuu kesken kokeen, tulosta ei lasketa. Keskeytyksen ja sulkemisen syy tai ohjaajan luopuminen merkitään koirakohtaiseen arvostelulomakkeeseen huomautuksia -kohtaan.

Sijoitukset selviävät laskemalla:

1. saavutetut pisteet
2. virhepisteet
3. suoritus aika

Mikäli kokeessa useammalla koirakolla on sama löytö- ja virhepisteiden määrä sekä sama aika, määrätty kolmen parhaan sijoitus seuraavasti:

1. Se koirakko, jolla on eniten 1. sijoituksia kokeen eri etsinnöissä, voittaa.
2. Mikäli useammalla koirakolla on sama määrä etsintöjen 1. sijoituksia, voittaa se koirakko, jolla on paras etsintöjen sijoitusten keskiarvo.

B.9.2. Tulosten tarkistus

Vastaava koetoimitsija vastaa tulosjärjestelmään ja koekirjoihin tehtävien merkintöjen oikeellisuudesta. Ylituomari vahvistaa tulokset.

B.9.3. Tulosten lähettäminen

Kokeen järjestäjän on lähetettävä kokeen tulokset viikon kuluessa kokeen päättymisestä koeluvan myöntäjän ilmoittamalla tavalla.

B.9.4. Luokkanousut

Kaikkien eri koemuotojen luokkanousut tapahtuvat riippumatta toisistaan. Koira on oikeutettu luokkanousuun sen saavutettua kolmesta saman koemuodon kokeesta 100 pistettä ja enintään 3 virhepistettä kustakin. Näiden tulosten täytyy olla vähintään kahden eri ylituomarin vahvistamia.

Koiran on noustava seuraavaan luokkaan vuoden sisällä kolmannen luokkanousutuloksen saavuttamisesta.

Koirakon osallistuttua ylemmän luokan kokeeseen ei sen ole sallittua osallistua enää alemman luokan kokeeseen.

B.9.5 Myönnettävät koulutustunnukset koemuodoittain:

Kaikkien etsintämuotojen koe – NW-KEK1, NW-KEK2, NW-KEK3

Ulkoetsintäkoe - NW-U1, NW-U2, NW-U3

Sisäetsintäkoe – NW-S1, NW-S2, NW-S3

Ajoneuvoetsintäkoe - NW-A1, NW-A2, NW-A3

Laatikkoetsintäkoe - NW-L1, NW-L2, NW-L3

Koulutustunnus ei ole haettava titteli, vaan se myönnetään siinä vaiheessa ja siinä kokeessa, kun siihen oikeuttavan tuloksen saavuttaa. Kilpailun vastaava ylituomari varmistaa tiedon.

B.10. Muutokset ohjeeseen

Muutokset tähän ohjeeseen hyväksyy Kennelliitto.

C. NOSEWORK-KOKEEN TUOMARIOHJE

Hyväksytty Kennelliitossa 4.3.2026. Voimassa 1.1.2027 alkaen

C.1. Avustajan käyttäminen

Koiran ohjaajan on kerrottava kokeeseen ilmoittautumisen yhteydessä tiedossa olevasta avustajan tarpeesta.

Avustajan käyttämiseen on pyydetävä kokeen ylituomarin lupa viimeistään ennen etsintäalueisiin tutustumisen päättymistä. Avustaja ei saa osallistua koiran ohjaamiseen. Avustaja ei saa seurata muiden koirakoiden etsintöjä ennen avustamansa koirakon suoritusta.

Etsinnän aikana avustajan tulee pysytellä etsinnän arvostelevan tuomarin osoittamassa paikassa. Erityisestä syystä etsinnän arvosteleva tuomari voi antaa avustajalle luvan olla myös etsintäalueen sisäpuolella.

C.2. Vastuuhenkilön käyttäminen

Alaikäisen koiranohjaajan vastuuhenkilö ei saa seurata muiden koirakoiden etsintöjä ennen vastuuhenkilönä toimimansa koirakon suoritusta. Vastuuhenkilö ei saa osallistua koiran ohjaamiseen.

Etsinnän aikana vastuuhenkilön tulee pysytellä etsinnän arvostelevan tuomarin osoittamassa paikassa. Erityisestä syystä etsinnän arvosteleva tuomari voi antaa vastuuhenkilölle luvan olla myös etsintäalueen sisäpuolella.

C.3. Kokeen tuomarit

Yksi tuomari saa arvostella enintään 80 etsintää päivän aikana.

Saman tuomarin tulee arvostella yhden etsinnän kaikki etsinnät.

Kokeen ylituomaria ei voi vaihtaa kesken kokeen, mutta pakottavista syistä etsinnän arvostelevan tuomarin voi vaihtaa. Pakottavia syitä voi olla esim. tuomarin loukkaantuminen tai muu vastaava syy. Kullekin tuomarille saa kuitenkin kertyä arvosteltavaksi enintään 80 etsintää päivässä.

C.4. Koealue

Kokeen ylituomari vastaa koealueen soveltuvuudesta nosework-kokeeseen. Kokeen järjestäjä vastaa koealueen turvallisuudesta eläinten hyvinvointilain mukaisesti.

C.5. Etsintäalueet

Etsintäalueen turvallisuutta arvioitaessa tulee huomioida mm. seuraavia seikkoja:

- Alustan pitävyys

- Alustan ja vasten noustavien pintojen tukevuus
- Ei teräviä kulmia tai esineitä etsintäalueella
- Ei haitallisia kemikaaleja
- Ei putoamisvaaraa

C.6. Hajulähteiden käsittely ja sijoittaminen koetilanteessa

Tuomari päättää kokeessa käytettävän hydrolaatin käsittelemisestä. Tuomari voi tarvittaessa valtuuttaa erikseen nimetyn henkilön tuomaan ja käsittelemään hydrolaatteja kokeen aikana.

Kokeessa yksi tippa hydrolaattia imeytetään siirrännäiseen. Erityisestä syystä tuomari voi tarvittaessa lisätä tippojen määräksi enimmillään kolme. Kokeessa kaikki tietystä hajusta tehdyt kätköt tulee olla samasta käyttöpakkauksesta.

Siirrännäisenä käytetään huonekalutassuja, vanupuikkoja, sideharsotaitoksia tai vanulappuja.

Hajun annetaan asettua kätkössä vähintään 15 minuutin ajan ennen suoritusta. Tämä aikaraja koskee sekä nollakoiraa että kokeeseen osallistuvia koirakoita.

Kokeen aikana kätkö(j)ä ei siirretä paikasta toiseen. Etsintäalueet ja niihin sijoitetut kätköt ovat kaikille kokeeseen osallistuvilla koirilla samoja.

Pakottavasta syystä kätkön siirtäminen on mahdollista kesken kokeen, esimerkiksi pissavahingon turmellessa kätkön. Tällöin kätkö siirretään ja koetta voidaan jatkaa. Uuden kätkön tulee vastata vaikeusasteeltaan turmeltunutta kätköä. Mikäli kätkön paikkaa joudutaan siirtämään kokeen aikana, on vanhan kätkön paikka rajattava pois etsintäalueelta tai hyödynnettävä alkuperäistä kätkön paikkaa.

Kätkössä sijaitseva haju siirrännäisineen uusitaan vähintään neljän (4) tunnin välein. Olosuhteiden edellyttäessä voidaan kätkössä oleva haju siirrännäisineen uusia aikaisemmin.

Kätköön sijoitettava siirrännäinen on sijoitettava siten, että ohjaaja ei pysty havaitsemaan sitä katseellaan, eikä koira pääse suoraan kontaktiin sen kanssa ilman sääntöjen vastaista etsintäalueeseen vaikuttamista.

Pienen magneetin käyttö on sallittua siirrännäisen kiinnittämisen varmistamiseksi.

Kätköt tulee sijoittaa siten, että kätkölle pääsy ja kätkön ilmaiseminen on koiralle turvallista.

2- ja 3-luokassa useampia kätköjä sisältävällä etsintäalueella kätköjen etäisyys toisistaan tulee olla olosuhteet huomioon ottaen riittävä. Riittäväksi etäisyydeksi voidaan katsoa se, että koiralla on mahdollisuus erottaa hajulähteet selkeästi kahdeksi eri kätköksi.

2- ja 3-luokan kätköt voivat sijaita siten, että koira ei välttämättä pääse lähelle kätköä.

C.7. Etsintäalueeseen tutustuminen

Koiran ohjaajan on osallistuttava ennen etsintöjen alkamista ohjaajille järjestettävään tuomarin puhutteluun ja etsintäalueisiin tutustumiseen. Etsintäalueeseen tutustuminen tapahtuu etsintäalueella käymällä. Osallistujien on nähtävä kaikki etsintäalueeseen kuuluvat tilat kokonaisuudessaan.

Etsintäalueeseen tutustuminen suoritetaan ilman koiria.

Etsintäalueeseen tutustumisen yhteydessä tuomari informoi etsintään liittyvistä asioista, mahdollisista poikkeamista ja turvallisuusnäkökohdista.

Ohjaaja voi esittää kysymyksiä tuomarille etsintäalueeseen tutustumisen yhteydessä esimerkiksi etsintöihin tai sääntöihin liittyen.

C.8. Varustus etsintätilanteessa

Etsinnässä koiralla on oltava tavallinen solki- tai pistolukkokaulapanta ja/tai valjaat, joissa ei saa olla mitään ylimääräistä, esimerkiksi metallinen nimilaatta, valo tai heijastin. Vedonestovaljaita tai valjaita, joissa hihna on kiinnitetty koiran rintaan, ei saa käyttää. Ketjukaularaimia, puolikuristavia, kuristavia kaulaimia, kuonopantaa, joustavaa talutinta tai kelatalutinta ei saa käyttää. Suositeltavaa on käyttää koiralla valjaita tai vaihtoehtoisesti vähintään koiran kahden (2) kaulanikaman levyistä kaulapantaa, joka ei ole kuristava. Taluttimen pituutta ei ole rajoitettu, mutta taluttimessa lenkkejä tai vastaavia saa olla vain hihnan molemmissa päissä.

Koira suorittaa etsinnät kytkettynä, ellei etsinnän arvosteleva tuomari salli myös vapaana tapahtuvan etsinnän.

Kaikki koiran turvallisuuden kannalta etsinnässä tarpeelliseksi katsottavat varusteet, kuten takki tai tossut, ovat sallittuja.

Virtsuamista estävien suojiien tai punkkipantojen käyttö ei ole turvallisuuden kannalta tarpeellista ja niiden käyttö ei ole sallittua.

Ohjaajan etsinnän aikana mahdollisesti käyttämät laitteet on oltava äänettämiä.

C.9. Etsintäalueella tapahtuneet merkittävät muutokset

Etsinnän arvosteleva tuomari kertoo kokeeseen osallistuvalle koirakolle ennen tämän suoritusta, mikäli etsintäalueella on kohtia, jotka ovat etsintäalueeseen tutustumisen jälkeen merkittävästi muuttuneet tai joihin koirat ovat merkittävästi vaikuttaneet (pissa, kakka tai vastaavaa).

C.10. Koirakon vuorovaikutus koetilanteessa

Koiraa saa ohjata vapaasti. Etsinnän aikana koiralle saa antaa vihjeitä, siihen saa koskea ja koiraa saa nostaa.

Koiran tekemälle ilmaisulle hajunlähteen löytämisessä ei aseteta sääntöjä tai rajoituksia, mutta ilmaisu ei saa aiheuttaa etsintäalueeseen vaikuttamista tai kätkön vahingoittamista.

Ilmaisun pitää olla ohjaajalleen tulkittavissa ja tuomarin täytyy voida nähdä koiran työskentelevän ja reagoivan hajunlähteeseen.

Ilmaisutapa voi myös vaihdella kesken kokeen.

Ilmaisutapaa ei tarvitse kertoa tuomarille etukäteen.

C.11. Löydön ilmoittaminen

Ennen löydön vahvistamista tuomari voi tarvittaessa varmistaa kätkön oikean löytymisen pyytämällä ohjaajaa tarkentamaan kätkön sijainnin. Ohjaajan on pystyttävä tarkentamaan kätkön sijainti tuomarille ilman koiran apua.

Mikäli ohjaaja ilmoittaa löydön koiran ollessa ohjaajan sylissä ei kättä tarvitse nostaa löytöilmoituksen yhteydessä.

Koiran palkitseminen ruoalla, lelulla tai niihin verrattavilla asioilla (välinepalkkaus) etsintäalueella tai etsinnän aikana ei ole sallittu. Tuomari osoittaa etsintäalueen ulkopuolella sijaitsevan paikan tai alueen, missä ohjaaja saa palkita koiraansa etsinnän päätyttyä.

Etsintäalueella ja sen välittömässä läheisyydessä tapahtuvan koiran sosiaalisen palkitsemisen tulee tapahtua hillitysti ja turvallisesti.

C.12. Suorituksen keskeyttäminen

Tuomari keskeyttää

Tuomari voi tarvittaessa keskeyttää koirakon suorituksen kesken etsinnän. Keskeytys voi tarvittaessa koskea kokeen kaikkia jäljellä olevia etsintöjä.

Keskeytyksen syitä voivat olla esimerkiksi suorituksen aloittaminen ilman suorituslupaa, osaamattomuus, koiran karkaaminen, kykenemättömyys työskentelemään, hallitsematon käyttäytyminen, pelokkuus, koiran tai ohjaajan loukkaantuminen tai jokin muu näihin verrattava syy.

Ohjaaja keskeyttää

Ohjaaja voi koko kokeesta luopumatta jättää suorittamatta yhden tai useamman etsinnän ilmoittamalla asiasta kyseisen etsinnän arvostelevalle tuomarille. Suorituksen voi keskeyttää myös etsinnän jo alettua.

Etsintä kirjataan 0 löytöpistettä ja enimmäisaika. Suorituksen keskeyttämiseen mennessä annetut virhepisteet jäävät voimaan. Koirakko saa jatkaa koetta seuraavasta etsinnästä.

C.13. Etsintämuotoihin liittyviä tarkennuksia

C.13.1. Laatikkoetsintä

Rikkoutunut tai selvästi muuttunut laatikko on vaihdettava uuteen ennen seuraavaa koirakkoa.

1-luokan laatikkoetsinnässä käytetään pähvilatikoita, jotka ovat noin kenkälaatikoiden kokoisia.

Siirrännäinen on oltava kiinnitetty säilytysesineeseen niin, ettei se pääse liikkumaan säilytysesineen sisällä.

C.13.2. Ajoneuvoetsintä

Ajoneuvoetsinnän ajoneuvojen tulee sijaita vähintään 1,5 metrin päässä toisistaan.

Perävaunu tai vastaava olla kytkettynä vetoautoon, mutta ne lasketaan kahdeksi eri ajoneuvoksi.

Linjauksia:

- Perävaunu: aisaa vasten nouseminen ei aiheuta virhepisteitä
- Ajoneuvojen renkaita, koria, jne. vasten nouseminen aiheuttaa yhden virhepisteen
- Aisan yli tai ali kulkeminen ei aiheuta virhepisteitä Tarvittaessa tuomari voi antaa tarkentavia ohjeita

C.14. Pistelaskenta

C.14.1. Virhepisteet

Virhepisteitä voi saada missä tahansa ajanoton ollessa käynnissä sekä niin kauan kuin koira/koirakko sijaitsee etsintäalueella.

1 pisteen virheet

Yleisohjeessa mainittu etsintäalueeseen vaikuttaminen (esimerkkejä, linjauksia):

- Piehtarointi
- Pintojen, esineiden tai vastaavien nuoleminen ja pureminen siten, ettei synny vaurioita, mutta tuomarin on mahdollista havaita kontakti pintaan
- Ohjaaja siirtää etsintäalueella olevia esineitä ilman lupaa
- Ohjaaja koskee etsintäalueella olevia esineitä tai pintoja
- Ohjaajalta tai koiralta putoaa palkkio (makupala, lelu)
- Koira tallaa tai raapii laatikoita, siirtelee esineitä tms.
- Koiran liina laahaa maata tai etsittäviä pintoja haitallisesti, toistuvasti ja/tai pitkäkestoisesti

Pakotteeksi voidaan tulkita esimerkiksi seuraavat asiat:

- Hihnasta nykiminen, nyppiminen tai kiskominen
- Liian lyhyellä kireällä hihnalla koiran liikkumisen rajoittaminen niin, ettei koiran ole mahdollista vaihtaa suuntaa tai nousta
- Koiralle huutaminen
- Äänellä painostaminen
- Koiran työntäminen, esimerkiksi portaissa
- Koiran töniminen

2 pisteen virheet

Arvosteluohjeen etsintäalueen vahingoittaminen (esimerkkejä, linjauksia):

- Ajoneuvoetsinnässä koira raapii ajoneuvoa
- Koira turmelee etsintäaluetta tai siellä sijaitsevia esineitä
- Koira turmelee laatikoita
- Koira kaivaa tai raapii maata tai sisätilan pintoja

Perusteltuja syitä otteen irrottamiseksi taluttimesta tai koiran vapauttamiseksi etsinnän aikana ovat esimerkiksi:

- Etsinnän saa suorittaa vapaana
- Koira on sotkeutunut taluttimeen
- Talutin on vaarassa sotkeutua johonkin esineeseen, esimerkiksi pöydän tai tuolin jalat
- Vaaratilanteen välttäminen

C.14.2. Koiran hallinnan menettäminen

Jos samasta syystä annettu yhden pisteen virhe toistuu yhden etsinnän aikana kuusi kertaa, ei koiran katsota enää olevan hallinnassa. Tällöin etsintä keskeytetään antamalla kolme virhepistettä. Etsinnän suoritusajaksi merkitään enimmäisaika ja koirakko menettää etsinnässä saavuttamansa löytöpisteet.

C.15. Etsintäajan määrittäminen ja ajan ottaminen

C.15.1. Etsintäajan määrittäminen

Yksittäiseen etsintään varatusta etsintäajasta käytetään nimitystä enimmäisaika. Kokeen ylituomari vastaa kunkin etsinnän enimmäisajan määrittelystä.

Enimmäisaikaa määriteltäessä otetaan huomioon mm. olosuhteet, etsintäalueen koko ja kyseessä oleva luokka.

Etsittävä alue tulisi voida kiertää (rauhallisesti kävellen) ympäri kaksi tai kolme kertaa annetussa enimmäisajassa.

Tuomari kertoo etsinnän enimmäisajan etsintäalueeseen tutustumisen yhteydessä.

C.15.2. Ajan ottaminen

Ajanottaja ilmoittaa, kun etsintäaikaa on jäljellä 30 sekuntia. Tämän lisäksi etsinnässä, jossa enimmäisaika ylittää 5 minuuttia, ajanottaja ilmoittaa myös, kun etsintäaikaa on jäljellä puolet enimmäisajasta, ja kun jäljellä on yksi minuutti.

Yllättävän ja kohtuuttoman häiriön esiintyessä ajanotto ja etsintä voidaan pysäyttää, kunnes häiriön aiheuttama tilanne on saatu korjattua. Tilanteen korjaannuttua koirakko saa jatkaa suoritustaan siitä kohtaa, mihin etsintä pysähtyi ja ajanotto jatkuu. Tuomari antaa merkin, kun etsintä ja ajanotto saa jatkaa. Tarvittaessa tuomarin päätöksellä etsintä ja ajanotto voidaan aloittaa myös alusta.

Kohtuuttomia yllättäviä häiriöitä voivat olla esimerkiksi tuulenpuuska, joka siirtää etsintäalueella sijaitsevia esineitä paikoiltaan tai lennättää sinne uusia alueelle kuulumattomia esineitä, ajoneuvon polttoainekäyttöisen lämmittimen käynnistyminen, äkillinen voimakas raekuuro yms.

Suoritusajat ilmoitetaan ja kirjataan kymmenesosasekunnin (0.1 s) tarkkuudella.

C.15.3. Enimmäisajan ylittyminen

2- ja 3-luokissa enimmäisajan päättyessä koirakon etsinnästä siihen mennessä ansaitsemat löytö- ja virhepisteet säilyvät.

C.16. Kokeen tulokset

C.16.1. Tulosten vahvistaminen

Kokeen ylituomari vahvistaa koekirjaan ja arvostelulomakkeeseen kokeen yhteistuloksen.

Kokeen ylituomari vahvistaa kokeen tulokset Omakoirassa kahden viikon kuluessa siitä, kun järjestäjä on ilmoittanut tulokset tallennetuiksi.

C.16.2. Luokkanousu-, koulutustunnus- ja valionarvotulokset

Kokeen ylituomari vahvistaa koekirjaan merkityt luokkanousuun, koulutustunnukseen ja valionarvoon oikeuttavat tulokset.

C.17. Muutokset

Muutokset tähän tuomariohjeeseen hyväksyy Kennelliitto Kennelliiton Nosework -työryhmän esityksestä.

D. NOSEWORK-KOKEEN JÄRJESTÄJÄN TOIMINTAOHJE

Hyväksytty Kennelliitossa 4.3.2026. Voimassa 1.1.2027 alkaen.

D.1. Yleistä nosework-kokeista

D.1.1. Nosework-kokeiden henki

Noseworkin idea on pitää hauskaa yhdessä koiran kanssa. Kokeen järjestäjän odotetaan panostavan hyvään yhteishenkeen ja iloiseen ilmapiiriin sekä huolehtivan siitä, että koekäynti on kaikille koirille ja ohjaajille positiivinen kokemus. Kaikille koirakoille annetaan riittävästi liikkumatilaa ja työskentelyrauha.

Nosework kokeessa noudatetaan Kennelliiton hyväksymiä sekä yleisiä että noseworkia koskevia sääntöjä ja ohjeita.

Koepaikalla tulee olla luettavissa voimassa oleva

- Nosework koesääntö
- Nosework yleis- ja arvosteluohje
- Nosework tuomariohje
- Nosework-kokeen järjestäjän ohje
- Kennelliiton yleiset säännöt ja ohjeet

Asiakirjat voivat olla luettavissa myös sähköisessä muodossa.

Koepaikalla tulee olla saatavilla

- Ilmoitus erimielisyydestä -lomake
- Ilmoitus koiran vihaisesta käyttäytymisestä -lomake

D.1.2. Osallistumisoikeudesta ja jääviydestä

Ilman osallistumisoikeutta saavutetut tulokset mitätöidään.

Kokeessa työtehtävissä oleva henkilö, joka osallistuu kokeeseen myös koiranohjaajana, ei saa olla sellaisen koetta koskevan tiedon äärellä, mistä hänelle saattaisi olla hyötyä etsinnän suorittamisessa. Asiaan tulee kiinnittää erityistä huomiota jo kokeen suunnitteluvaiheessa.

D.1.3. Rajoitukset osallistumiseen

Kokeen järjestäjä voi kieltää juoksuisten narttujen osallistumista kokeeseen.

Muilta osin noudatetaan Kennelliiton kokeiden rajoitusperusteet -ohjetta.

D.1.4. Tasoluokat

Koira voi osallistua vain sen tasoluokan kokeeseen, johon sillä on osallistumisoikeus kokeeseen ilmoittautumishetkellä. Poikkeuksena edelliseen koiraa ei voi kuitenkaan ilmoittaa kokeeseen, johon sillä ei ole osallistumisoikeutta koepäivänä.

D.1.5. Koiran tai ohjaajan vaihto

Koira voi osallistua kokeeseen vain yhden ohjaajan ohjaamana.

Kokeeseen ilmoitetun ohjaajan voi vaihtaa vielä koepaikalla ilmoittautumisen yhteydessä. Koepaikalla ilmoittautumisen jälkeen ohjaajaa ei enää voi vaihtaa.

Kokeeseen alun perin ilmoitettua koiraa ei saa vaihtaa. Mahdollisessa peruuttamistapauksessa koepaikka luovutetaan varasijalla olevalle koiralle.

D.1.6. Kokeen tuomarit

Kokeen järjestäjä vastaa kokeessa tarvittavien tuomareiden hankkimisesta.

Mikäli kokeen arvostelevana tuomarina on ulkomaalainen tuomari, tulee kokeen järjestäjän varmistaa ulkomaisen tuomarin arvostelu-oikeus ja toimittaa todistus Kennelliittoon. Kennelliitto varmistaa tuomarin arvostelu-oikeuden vain siinä tapauksessa, että tuomarin kotimaan kennelkeskusjärjestö ei sitä järjestävälle yhdistykselle anna. Varmistus on tehtävä jokaiseen kokeeseen erikseen. Ulkomainen tuomari voi toimia vain arvostelevana tuomarina.

D.1.7. Vastaava koetoimitsija

Vastaavan koetoimitsija vastaa kokeen käytännön järjestelyiden toteuttamisesta kokeen ylituomarin alaisuudessa.

Vastaavan koetoimitsijan tehtävä alkaa jo kokeen suunnitteluvaiheessa ja hänen on tutustuttava kaikkiin kokeeseen liittyviin elementteihin riittävästi jo ennen kokeen anomista.

D.1.8. Turvallisuus ja vastuukysymykset

Kokeen järjestäjä ei ole velvollinen vakuuttamaan kokeeseen osallistujia, ja jokainen osallistuu kokeeseen omalla vastuullaan.

Kokeeseen osallistuja on vastuussa itsensä aiheuttamastaan tai koiransa aiheuttamista vahingoista. Tästä tulee mainita viimeistään kokeeseen osallistuville lähetettävässä koekirjeessä.

Koepaikalla tulee olla näkyvillä lähimmän päivystävän lääkärin ja eläinlääkärin yhteystiedot sekä yleinen hätänumero.

Koepaikalla tulee olla ensiaputarvikkeita saatavilla. Kokeen järjestäjä pyrkii kokeen järjestelyillä ja laatumillaan ohjeistuksilla varmistamaan kaikkien koealueella oleskelevien turvallisuuden koepäivänä.

Järjestäjän tietoon tulleet vaaratilanteet tulee aina käsitellä välittömästi ja havaitut puutteet tulee korjata sellaisiksi, että koetta voidaan jatkaa turvallisesti. Kokeen aikana havaitut vaaratilanteet ja tulevaisuudessa vastaavan tilanteen torjumiseksi keksityt keinot kirjataan tuomarin raporttiin.

Toteutuneet vahinkotapaukset tulee käsitellä koepaikalla myös järjestäjän ja tuomarin yhteisessä keskustelussa, jotta löydettäisiin mahdollisia keinoja vastaavien tapausten välttämiseksi jatkossa.

D.2. Ennen koetta

D.2.1. Kokeen anominen

Kokeet anotaan Kennelliiton Omakoira-palvelusta viimeistään 6 viikkoa ennen koetta.

D.2.2. Anomisessa tarvittavat tiedot

Koeluvan anomisvaiheessa tulee olla tiedossa kaikki kokeen anomisessa tarvittavat tiedot:

- Kokeen järjestäjä
- Koemuoto
- Päivämäärä
- Koepaikan kennelpiiri ja kunta
- Koepaikka, ylituomari ja mahdolliset arvostelevat tuomarit
- Vastaava koetoimitsija
- Ilmoittautumisten vastaanottaja
- Rajoitukset osallistumiselle (määritelty rajoitusperusteissa esim. koiramäärät)
- Etusijaisuus jäsenyhdistyksen, rodun tms. perusteella
- Osallistumismaksu
- Ilmoittautumisen lisätiedot (esim. erilainen osallistumismaksu tietyille osallistujille)
- Ilmoittautumisajan alku- ja loppumisajankohdat
- Kokeen mahdolliset www-sivut
- Linkki ilmoittautumislomakkeeseen tai sähköpostiin
- Kokeen lisätiedot
 - Tulevat näkyviin tapahtumakalenteriin.
 - Kokeen lisätietoja ovat esim. saavatko juoksuiset nartut osallistua, onko koepaikalla esteistä liikuntarajoitteisille, jne.
- Anomuksen lisätiedot
 - Eivät näy julkisesti koekalenterissa
 - Anomuksen lisätietoja ovat esimerkiksi tarkemmat tiedot koepaikasta ja sen soveltuvuudesta nosework-kokeen järjestämiseen, logistiikkasuunnitelmat yms.
 - Lisäksi anomukseen voi liittää esimerkiksi pohjapiirroksen koepaikasta

D.2.3. Kokeesta tiedottaminen

D.2.3.1. Tapahtumakalenteri

Kun koe on hyväksytty, se tulee näkyviin Kennelliiton tapahtumakalenteriin. Tämän lisäksi kokeen järjestäjä saa ilmoittaa kokeesta valitsemissaan kanavissa.

D.2.3.2. Hajukarenssi

Järjestäjän tulee tiedottaa kokeesta ja koepaikasta alueellaan ja pyrkiä varmistamaan, ettei nosework-hajuja käytetä etsintäalueilla ennen koetta karenssiaikana (30 vrk).

D.3. Ilmoittautuminen

D.3.1. Kokeeseen ilmoittautuminen

Kokeen järjestävä yhdistys päättää osallistumismaksujen suuruuden, ilmoittautumisajan ja ilmoittautumistavan. Koepaikat tulee jakaa osallistujille ilmoittautumisten saapumisjärjestyksessä, ellei koeanomuksessa ole muuta ilmoitettu. Ilmoittautumiseen riittää koiran yksilöivät tiedot (nimi ja rekisterinumero), ellei järjestäjä ole muuta ennalta määrännyt.

Ilmoittautumisessa kannattaa kysyä jo valmiiksi mahdolliset tarpeet avustajan tai tukihenkilön käyttöön sekä pyörätuolin tai vastaavien erityistarpeiden huomioimisesta.

Ilmoittautumisiin tulee vastata henkilökohtaisesti viimeistään heti ilmoittautumisajan umpeuduttua.

Koepaikan saaneille osallistujille annetaan määräaika osallistumismaksun maksamiselle. Mikäli osallistumismaksua ei ole maksettu määräaikaan mennessä, voidaan lunastamatta jääneitä paikkoja tarjota varasijoilla oleville ilmoittautumisjärjestyksessä.

Ilmoittautumisajan päätyttyä vapaaksi jääneille paikoille voidaan ennen kokeen alkamista ottaa jälki-ilmoittautumisia. Varasijalta tai jälki-ilmoittautuneena kokeeseen hyväksytyn koirakon osanottomaksu on maksettava ennen kokeen alkua.

D.4. Koe- ja etsintäalueet

D.4.1. Anomisessa tarvittavat tiedot

Kokeen järjestäjän tulee varata tuomarille riittävästi aikaa tutustua koealueeseen hyvissä ajoin ennen koetta.

Koealue on suunniteltava siten, että ulkoilu-, pysäköinti-, lämmittely-, odotus- ja siirtymäalueilta tai sosiaalituloista ei ole näköyhteyttä etsintäalueille.

Mahdollisuuksien mukaan juoksunartuille osoitetaan erillinen ulkoilutusalue. Osallistujille on ilmoitettava alueet, joissa juoksunartun on käytettävä juoksusuojaa.

Kokeen järjestäjä tai ylituomari päättävät, sallitaanko koealueella koiria, jotka eivät osallistu kokeeseen.

Kokeen järjestäjällä on oikeus tarkistaa kaikkien koealueella liikkuvien koirien rokotustodistukset. Koealueella liikkueessa koiran on oltava kytkettynä. Kelataluttimen tai joustavan taluttimen käyttö koealueella on kielletty.

D.4.2. Lämmittelyalue

Kokeen järjestäjä rakentaa koealueelle lämmittelyalueen, jossa on kätkeytyä jokaista kyseisessä kokeessa käytettävää hajua. Lämmittelyalueella käytettävän hajun tulee olla otettu samasta käyttöpakkauksesta kuin etsintäalueella käytettävä haju. Jokaista kohdehajua kohden tulee olla vähintään yksi tyhjän siirännäisen sisältävä verrokki.

Lämmittelyalue on sijoitettava siten, että koirakot pääsevät sinne helposti ja rauhassa ennen omaa etsintävuoroaan tutustumaan kokeessa käytettävään hajuun.

Lämmittelyalueen on oltava turvallinen ja tukeva. Lämmittelyalueelle asetettavat olevat hajut on merkittävä riittävän selkeästi.

Kokeen tuomarit voivat valtuuttaa erikseen nimetyn henkilön valmistelemaan ja rakentamaan lämmittelyalueen.

Lämmittelyalueelle sijoitettuihin hajuihin ei saa koskea muut kuin tuomari tai hänen erikseen nimeämät henkilöt. Lämmittelyalueella tapahtuneista vahingoista tulee ilmoittaa välittömästi kokeen toimitsijoille.

D.4.3. Etsintäalueet

Etsintäalueiden suunnittelussa tulee huomioida tuomariohjeen kohdassa 5. mainitut seikat.

Etsintäalue tulee merkitä selkeästi ja turvallisesti. Merkitsemiseen voi käyttää esimerkiksi liitua, teippiä, kehänauhaa tai kartioita. Etsintäalueen merkitseminen pyritään toteuttamaan siten, että merkitsemiseen käytettävistä välineistä olisi mahdollisimman vähän häiriötä etsinnän suorittamiselle (esimerkiksi tuulessa lepattava kehänauha tms).

Arvostelevalle tuomarille on pystyttävä säilyttämään näköyhteys arvostelemaansa koirakoon koko etsinnän ajan.

Ajanottajalla on oltava esteetön näkyvyys lähtölinjalle sekä riittävä kuuloyhteys tuomariin.

Etsintäalueita suunniteltaessa on pyrittävä mahdollistamaan koirakon avustajan tai tukihenkilön käyttäminen.

Etsintäalueella tai sen läheisyydessä työskentelevät toimihenkilöt pyritään sijoittamaan siten, että heistä on mahdollisimman vähän häiriötä etsintää suorittavalle koirakolle.

Etsintäalueelle siirtymiset suoritetaan ohjatusti tai kokeen järjestäjän antamien ohjeiden mukaisesti.

Etsintäalueelle tai sen välittömään läheisyyteen tehdyt tarpeet tulee siivota mahdollisimman nopeasti ja hyvin pois.

Ylituomari tai arvostelevalle tuomarille voi tarvittaessa rajoittaa yleisön pääsyä seuraamaan etsintöjä.

Etsintöjä seuraava yleisö on sijoitettava siten, että heistä on mahdollisimman vähän häiriötä etsintää suorittavalle koirakolle.

Kokeeseen osallistuva koiran ohjaaja, koirakon avustaja tai vastuuhenkilö saa olla yleisön joukossa vasta oman tai avustamansa koirakon suorituksen jälkeen.

Etsintöjen tapahtumista ei saa puhua eikä julkaista mitään tietoja minkään viestintäkanavan kautta ennen kokeen päättämistä. Suoritusten videointi on ohjaajan ja ylituomarin luvalla sallittua, mutta videoita tai valokuvia ei saa julkaista ennen kokeen päättämistä.

D.4.4. Laatikkoetsintä

Kokeen järjestäjä hankkii laatikkoetsintään käytettävät laatikot, joiden tulee olla kokeen ylituomarin hyväksymiä.

Kokeessa ei saa käyttää pahvilaatikoita, joita on aikaisemmin tyhjinäkään käytetty nosework-harjoituksessa tai kokeessa.

1-luokassa käytetään Yleis- ja arvosteluohjeen kohdassa B.13.1 määriteltyjä pahvilaatikoita.

2- ja 3-luokissa laatikoina voi käyttää muitakin laatikkoetsintään soveltuvia kokeen ylituomarin hyväksymiä säilytysesineitä.

Laatikoiden olisi hyvä olla materiaaliltaan ja muodoltaan tukevia, jotta ne eivät mene helposti rikki tai lähde liikkumaan.

Laatikot eivät saa sisältää niiden aiemmasta käytöstä johtuvia hajuja, jotka on kielletty tuomariohjeessa (kielletyt häiriöhajut).

Jos laatikkoetsintä suoritetaan ulkona, voidaan laatikoihin asettaa keskenään samanlaisia painoja estämään laatikoiden liikkuminen tuulessa.

Laatikot uusitaan, jos ne vahingoittuvat siten, että niitä ei voida enää käyttää. Varalaatikoita tulee olla käytettävissä riittävästi.

D.4.5. Sisäetsintä

Sisätiloja ovat erilaisten rakennusten, rakennelmien, kulkuneuvojen tai vastaavien sisätilat, esimerkiksi huone, varasto, hytti, kontti, linja-auto tai junavaunu, tai muu tila, johon sääolosuhteet eivät vaikuta.

2- ja 3-luokissa sisätila voi käsittää myös useampia huoneita tai vastaavia tiloja.

D.4.6. Ulkoetsintä

Etsintäalueella tulee olla selkeitä kohteita, joihin kätkö voidaan sijoittaa.

- Esimerkiksi tyhjä pelto- tai metsäalue ei sovellu etsintäalueeksi ilman sinne tuotuja kohteita.

Ulkoetsintäalue on sijoitettava siten, että sinne ei kantaudu kohtuuttoman voimakkaita hajuja, jotka vaikeuttavat etsintää.

D.4.7. Ajoneuvoetsintä

Ajoneuvoetsintään varattua ajoneuvoa ei saa vaihtaa tai liikuttaa ilman arvostelevalle tuomarin lupaa.

Ajoneuvon on oltava tukeva ja turvallinen kaiken kokoisille koirille. Tarvittaessa ajoneuvon paikalla

pysymisen varmistamiseen voidaan käyttää kiiloja tai muita vastaavia, jotta ajoneuvo pysyy paikoillaan.

Ajoneuvon ei tarvitse olla toimintakuntoinen.

Ajoneuvossa ei saa olla käytetty nosework-hajua 30 vuorokauden aikana ennen koetta.

Ajoneuvot tulee sijoittaa etsintäalueelle siten, että tuomarilla on mahdollisuus seurata koiran työskentelyä ajoneuvon kaikilta puolilta.

D.5. Kokeen kulku

D.5.1. Ilmoittautuminen koepaikalla

Koepaikalla koiran ohjaajan on esitettävä koiran koekirja, rekisteritodistus ja rokotustodistus kokeen järjestäjälle. Rekisteri- ja rokotustodistukset voi esittää myös Kennelliiton Omakoira-sovelluksesta.

Mikäli koirakko ei ole ilmoittautunut koepaikalla ajoissa (koekutsussa ilmoitettuun ajankohtaan mennessä), voidaan osallistuja tulkita poissaolevaksi, eikä koirakko voi osallistua kokeeseen.

D.5.2. Koekirja

Kennelliiton pätevä ylituomari, jolla on voimassa oleva nosework kokeen arvostelu-oikeus, vahvistaa koiran koekirjan voimaan koiran ensimmäisen kokeen yhteydessä.

Jos koekirja on kadonnut, koiralle tulee hankkia uusi koekirja ennen kokeeseen osallistumista ja kyseisen kokeen ylituomari vahvistaa uuden koekirjan ja siihen mennessä hankitut luokkanousuun oikeuttavat tulokset alla olevan kohdan 5.4 mukaisesti.

D.5.3. Koekirjan vahvistaminen

Ensimmäistä kertaa kokeisiin osallistuvilta koirilta luetaan aina siru, ja tässä luennassa on mukana Kennelliiton pätevä ylituomari tai kokeen vastaava koetoimitsija ylituomarin valtuuttamana. Kokeen ylituomari vahvistaa koekirjan.

Mikäli koiralla on luokkanousuun oikeuttavia tuloksia vanhan mallisessa koekirjassa, siirretään ne ilmoittautumisen yhteydessä hyväksyttävään koekirjaan.

Koekirjojen vahvistaminen ja sirujen lukeminen tehdään ennen tuomarin puhuttelua.

D.5.4. Koekirjan uusinta kadonneen tai täyttyneen tilalle

- Koiran omistaja / ohjaaja ottaa koepaikan saatuaan etukäteen yhteyttä kokeen vastaavaan koetoimitsijaan ja sopii täyttyneen tai kadonneen korvaavan uuden koekirjan hankkimisesta ja vahvistamisesta
- Koiran ohjaaja tuo mukanaan koepaikalle merkinnöistä täyttyneen koekirjan
- Koekirjan kadottua tulee koiran omistajan esittää tulokset (arvostelulomake, kuva koekirjasta tai tulos luotettavasta tietokannasta) tuomarille tai vastaavalle koetoimitsijalle
- Uuteen koekirjaan merkitään ainoastaan luokkanousuun oikeuttavat koetulokset
- Luokkanousutulokseen merkitään
 - Etsintämuoto
 - Luokka

- Päivämäärä
- Paikka
- Luokkanousutuloksen vahvistaneen ylituomarin sukunimi. Sukunimen perään luokkanousutuloksen siirtäneen ylituomarin nimikirjaimet
- Kokeen ylituomari vahvistaa uuden koekirjan kokeen yhteydessä

D.5.5. Sirujen tarkastus, juoksutarkastus

Kokeeseen osallistuvien koirien sirut tarkastetaan joko pistokokein tai kaikilta, ylituomarin päätöksen mukaan.

Sirun lukemisella ei ole tarkoitus arvioida luoksepäästävyyttä tms. ja sen voi suorittaa vastaavan koetoimitsijan läsnä ollessa esimerkiksi kokeeseen osallistujan auton luona ja koiran ohjaajan avustamana.

Koirille voidaan tarvittaessa tehdä muitakin tarkastuksia (esim. juoksutarkastus). Tarvittaessa juoksutarkastuksen voi tehdä koiran ohjaaja tuomarin tai kokeen toimihenkilön läsnä ollessa.

D.5.6. Koirakoiden suoritusjärjestys

Suoritusjärjestys arvotaan kokeen ylituomarin määrittämällä tavalla. Järjestäjällä on mahdollisuus antaa osallistujille mahdollisuus toivoa sopivaa ryhmää, jos koe järjestetään kahdessa ryhmässä.

Suoritusjärjestys arvotaan ryhmän sisällä.

Juoksunartut suorittavat etsinnät aina päivän viimeisenä koirakkona. Suoritusjärjestyksen voi lähettää osallistujille tiedoksi jo koekirjeessä. Suoritusjärjestys tulee olla näkyvillä koepaikalla.

D.5.7. Luopuminen kokeesta

Koiranohjaaja voi luopua kokeesta missä vaiheessa tahansa ennen koesuorituksen päättymistä.

Luopuminen merkitään koetuloksiin ja koekirjaan merkinnällä "LU".

D.5.8. Suorituksen keskeyttäminen

Tuomarin tai koirakon aloitteesta tehty suorituksen keskeyttäminen merkitään sanallisesti koekirjan huomautuksia-kenttään.

D.5.9. Sulkeminen kokeesta

Tuomari voi sulkea koirakon kokeesta. Tästä tehdään merkintä koekirjaan (koekirjassa on merkintäohje) ja tuloksiin.

D.5.10. Kokeen keskeyttäminen

Päätöksen kokeen keskeyttämisestä tekee ylituomari.

Keskeyttämiseen mennessä saavutetut pisteet jäävät voimaan. Kokeen keskeyttämiseen

liittyvä merkintäohje on koekirjassa ja keskeytys merkitään tuloksiin.

D.6. Kokeen tulokset

D.6.1. Tulosten laskeminen, kirjaaminen ja tarkastus

Vastaavan koetoimitsijan tulee tarkistaa tulosten oikeellisuus varmistamalla, että arvostelulomakkeisiin, tulosjärjestelmään ja koekirjoihin kirjatut tulokset ovat keskenään yhtäläiset.

Luokkanousuun, koulutustunnukseen tai valionarvoon oikeuttavat tulokset kirjataan koekirjan kyseisen koemuodon kohdalle varattuun kohtaan sekä koepöytäkirjaan. Siirtymävelvoite merkitään koekirjan huomioita-kohtaan. Esimerkiksi seuraavasti: 13.9.2028 siirryttävä KEK2.

Kokeen ylituomari vahvistaa koekirjoihin kokeen yhteistulokset sekä mahdolliset luokkanousutulokset.

D.6.2. Tulosten laskeminen, kirjaaminen ja tarkastus

Kokeen tulosten tulee olla nähtävillä tulosten julkaisun yhteydessä. Kokeen osallistujille toimitetaan tuloksista sähköinen kopio koepäivän aikana. Tuloksissa tulee olla sekä kokeen kokonaistulokset että yksittäisten etsintöjen tulokset.

D.6.3. Valitusten käsittely

Valitukset ja erimielisyydet käsitellään Kennelliiton kulloinkin voimassa olevien yleisten, kokeita ja kilpailuja koskevien sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti.

D.7. Kokeen jälkeen

D.7.1. Tulosten lähettäminen

Kokeen järjestäjän on lähetettävä kokeen tulokset viikon kuluessa ylituomarin tarkastettavaksi.

Kokeen ylituomari vahvistaa kokeen tulokset kahden viikon kuluessa saatuaan tiedon tulosten syöttämisestä.

D.8. Käytännön ohjeita

D.8.1. Toimet ja tehtävät ennen kokeita

Koejärjestelyt on aloitettava hyvissä ajoin ennen kokeen ajankohtaa. Alla on listattuna tärkeimmät tehtävät ja esimekki ko. tehtävän vastuuhenkilöstä:

- Vastaavan koetoimitsijan hankinta (Yhdistyksen koevastaava)
- Koepaikan hankinta (VKT tai yhdistyksen koevastaava)
- Tuomari(e)n hankinta (VKT tai yhdistyksen koevastaava)
- Puhelimitse esitetyt tuomarikutsut on vahvistettava sähköpostitse
- Myöntävä vastaus kutsuun sitoo molempia osapuolia

- Tuomarin on vastattava kutsuun viikon kuluessa, muutoin vastauksen voidaan katsoa olevan kielteinen
- Tuomarikutsuun tulee sisällyttää
 - Kokeen ajankohta
 - Paikkakunta ja koepaikka
 - Koemuoto
 - Suunniteltu koirakkomäärä
 - Kokeen tuomarimäärä ja kutsutaanko ylituomariksi vai arvostelevaksi tuomariksi
- Tuomarikutsuja ei saa lähettää joukkopostituksena, vaan ainoastaan niille tuomareille, ketä ollaan pyytämässä kokeen tuomareiksi kokeen anominen (yhdistyksen koevastaava)
- Koepaikkaan tutustuminen (VKT, tuomari(t))
- Soveltuvien etsintäalueiden hahmottelu
- Varmistus 30 vrk hajukaranteenista tiedottamiseen
- Koealueen logistiikan suunnittelu
 - Miten sijoitetaan pysäköinti, ulkoilutus, yleisö, buffetti, tulospalvelu, ilmoittautuminen, sosiaalitalat ym
 - Kulkureitit ja siirtymät
- Yhteydenpito tuomariin/tuomareihin (VKT) / varmista tuomari(e)n kanssa
 - Paikkakunnalle saapumisaika
 - Koekirjeen tarkistamisen tarve
 - Kokeessa käytettävät hydrolaatit ja siirrännäiset (kuka tuo)
 - Matkustamistapa ja majoittuminen, sekä sen, kuka vastaa näistä kustannuksista
 - Mahdollinen erityisruokavalio
 - Koepaikan kuvailu ja ehdotuksia etsintäalueiksi valokuvoin (miehellään myös video) ja sanallisesti
 - Käytettävissä olevat tai käyttöön suunnitellut välineet
- Tarvikkeiden hankkiminen (VKT, yhdistyksen koe- tai palkintovastaava)
 - laatikot
 - ajoneuvot
 - mahdolliset palkinnot
 - muut tarvikkeet, katso tarvikelistaus
- Ilmoittautumisten vastaanottaminen (VKT, koesihteerit) Sama henkilö vastaa usein myös kokeisiin liittyviin tiedusteluihin
 - Henkilön tulee tuntee koepaikka ja lajin koekäytäntöjä, jotta osaa vastata kysymyksiin
- Aikataulujen laskeminen (VKT, yhdistyksen koevastaava)
- Aikataulut tulee hyväksyttävä kokeen ylituomarilla ennen niiden julkaisua
- Aikataulujen laskentaan vaikuttavia asioita:
 - Koirakkomäärä
 - Siirtymät koealueella
 - Etsintäalueiden laajuus

Ennen etsintöjen alkamista aikatauluun tulee varata aikaa seuraaville

- Ilmoittautumiseen koepaikalla
- Sirunlukuihin
- Koekirjojen vahvistamisiin (1-luokan kokeet)
- Kokeen järjestäjän tervetulosanoille
- Tuomarin puhutteluun ja suoritusjärjestyksen arvontaan
- Nollakoirakon suoritukselle
- Etsintäalueisiin tutustumiselle

Kokeen läpivientiä varten tulee olla käytössä riittävästi päteviä henkilöitä. Henkilöt tulee perehdyttää riittäväällä tarkkuudella ja tehtävät tulee jakaa siten, että jokainen suoriutuu annetusta tehtävästä.

Listaa laatiessa tulee huomioida mahdolliset samaan aikaan toimivat etsintätehtävät

Kokeen informaation (koekirje) lähettäminen osallistujille (sisältäen aikataulun, tiedon muun muassa vesipisteen ja wc:n olosta kisapaikalla, ruokailumahdollisuudesta ja muita tarpeellisia ohjeita). Informaatio tulee lähettää mahdollisimman nopeasti ilmoittautumisajan päätyttyä. Informaatio lähetetään myös tuomareille.

D.8.2. Listaus koepaikalla hyödyllisistä tarvikkeista

- Nosework sääntö, yleis- ja arvosteluohje, tuomariohje
- Kennelliiton yleiset kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet (Liitevihko)
- Kennelliiton lomake Ilmoitus koiran vihaisesta käyttäytymisestä sekä muutoksenhakulomake
- Kynät, teipit, hakaneulat, tulostuspaperia, sakset, taskulaskin, kirjoitusaluslustoja (tuomarin sihteerille, sisäänheittäjälle, ilmoittatumisten vastaanottajalle)
- Päivystävän lääkärin ja eläinlääkärin yhteystiedot
- Ensiaputarvikkeita
- Esitäytetty arvostelulomake jokaiselle koirakolle plus muutama tyhjä lomake
- Tietokone, tulostin ja kokeiden tuloslaskentaa varten tehty excel-taulukko
- Koekirjoja
- Sirunlukija ja varaparistoja
- Sekuntikello ja vähintään yksi varakello sekä varaparistoja. Sekuntikellon tulee mahdollistaa 0,1 s tarkkuus
- Mahdolliset palkinnot
- Lämpömittari etsintäalueen lämpötilan mittaamiseksi
- Kilpailijoiden numeroliivit tai -laput
- Tarvikkeet etsintäalueiden merkkaukseen ja koealueella kulkemisen rajaamiseen
- Pressuja tms. näkösuojaksi
- Mittanauha kätkön maksimikorkeuden määrittämiseksi
- Lämmittelyaluetta varten tarvikkeet
- Opasteet koepaikalle
- Toimitsijaliivit tai muu tunnistamistapa kokeen toimihenkilöille
- Sääsuoja tuomarin sihteerille, jos koe tai sen osia suoritetaan ulkona
- Laatikoita laatikkoetsintään
- Ajoneuvot ajoneuvoetsintään

- Radiopuhelimet tarvittaviin kohteisiin (esim. sisäänheittäjille, toimistoon jne.)
- Siivousvälineitä etsintäalueiden puhdistamista varten

D.8.3. Esimerkki tehtävien jaosta koepäivänä

Vastaava koetoimitsija (VKT)

- Päätehtävänä vastata kokeen sääntöjen mukaisista järjestelyistä ennen ja jälkeen kokeen sekä koepäivän kuluista huomioiden kokeen ylituomarin antamat tarkennukset
- Tuomarin yhteyshenkilönä toimiminen, on paikalla tuomarin saapuessa
- Osoittaa kokeen ylituomarille koe- ja etsintäalueiden rakentamis- ja purkutoimiin mahdollisesti tarvittavat avustajat
- On tavoitettavissa koepaikalla kokeen alusta kokeen päättymiseen asti. Koe, katsotaan päättyneeksi tunnin kuluttua tulosten julkaisemisesta.
- VKT ei saa sitoa itseään tehtäviin, joita ei voi keskeyttää koepäivän aikana tai jotka haittaavat toimimista vastaavana koetoimitsijana
- Suunnittelee kokeen aikataulun yhdessä kokeen ylituomarin kanssa
- Huolehtii, että toimihenkilöt on perehdytetty tehtäviinsä (ja ovat tietoisia myös isosta kuvasta)
- Tulosten tarkistaminen
- On mukana palkintojen jaossa

Pysäköinnin opastaja

- Opasteiden hankkiminen ja asettelu koepaikalle löytämisen helpottamiseksi
- Ohjaa pysäköinnin esim. sen perusteella, että näkösuoja etsintäalueille toteutuu tai juoksuisten narttujen kanssa osallistuvat voivat ulkoiluttaa koiraansa aiheuttaen mahdollisimman vähän haittaa muille osallistujille

Ilmoittautumisten vastaanottaja koepaikalla

- Rokotusten voimassaolon tarkastaminen
- Koekirjojen kerääminen
- Kilpailijanumeroiden jakaminen
- Koepäivän kulkuun liittyen ensimmäisestä tärkeästä ajankohdasta tiedottaminen

Sirun tarkastaja

- Varmistaa osaavansa käyttää sirunlukijaa ja tietää varapariston sijainnin
- Huolehtii tarkastettavan koiran rekisteritodistuksen mukaan siruntarkastukseen
- Voi antaa sirunlukijan käyttämisen koiran ohjaajan tehtäväksi, mutta sirun tarkastaja lukee itse tunnuksen lukijan näytöltä ja vertaa sitä rekisteritodistukseen, koekirjaan ja ilmoittautumistietoihin

Sisäänheittäjä

- Huolehtii siitä, että oikea osallistuja on oikeaan aikaan oikealla suorituspaikalla
- Huolehtii, että koealueella ei tule tarpeettomia koirien kohtaamisia etsintään siirryttäessä ja sieltä poistuttaessa

Nollakoira

- Suorittaa etsintätehtävät ensimmäisenä, ennen varsinaisia kokeilaita
- Toimii tuomarin apuna määrittäessä enimmäisaikaa, hajun käyttäytymistä sekä kartoitettaessa mahdollisia ei-toivottuja häiriöhajuesiintymiä koealueella
- Nollakoiran tulee vastata mahdollisimman hyvin kyseistä koeluokkaa.
- Eri etsintäalueilla voidaan käyttää eri nollakoira
- Nollakoira koskee samat säännöt, ohjeet ja määräykset kuin kokeeseen osallistuviakin koiria

Tuomarin sihteeri

- Täyttää arvostelulomakkeet tuomarin sanelemien tietojen mukaisesti
- On perehtynyt lajin sääntöihin, ajanottoon ja pisteytykseen

Ajanottaja

- Kokeilee kellon toimivuuden ja harjoittelee kellon käytön ennen ensimmäistä koirakkoa
- Varmistaa tietävänsä, milloin ajanotto alkaa ja päättyy
- Tiedottaa kuuluvalla äänellä 30 sekuntia ennen etsinnän enimmäisajan täyttymistä. Kun etsinnän enimmäisaika ylittää viisi minuuttia, ilmoittaa myös kun jäljellä on etsintäajasta puolet sekä kun etsintäaikaa on jäljellä yksi minuutti
 - Puolet jäljellä
 - Yksi minuutti
 - 30 sekuntia
- Ilmoittaa kuuluvalla äänellä, kun enimmäisaika tulee täyteen.
- Ilmoittaa koirakon suoritusajan tuomarille ja tuomarin sihteerille 0,1s tarkkuudella

Lähetti

- Toimittaa tuomarin sihteerin täyttämät arvostelulomakkeet toimistoon tulosten kirjaamista varten

Toimistohenkilö (kokeen sihteeri)

- Päätehtävänä tulospalvelusta vastaaminen

- Tutustuu tuloslaskentaan käytettävän ohjelmiston käyttöön etukäteen
- Täyttää tulosohjelmaan tulokset arvostelulomakkeista
- Kirjaa tulokset koekirjoihin
- Huolehtii lomakkeisiin ja koekirjoihin tarvittavat allekirjoitukset

Buffetti

- Toimihenkilöiden ja tuomareiden eväät
- Kilpailijoille välipalaa

Tehtävien yhdistely

Toimihenkilöiden tehtäviä voidaan tarvittaessa yhdistellä.

Esimerkiksi:

- Ilmoittautumisten vastaanottaja voi toimia hyvin esim. sirunlukijana ja kokeen alettua joko sisäänheittäjänä ja lähettinä tai toimistohenkilönä tai tuomarin sihteerinä tai ajanottajana
- Pysäköinnin opastaja voi toimia sisäänheittäjänä / lähettinä